

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

תוכן

- א. המביא גט בא"י וחלה הרי זה משלחו ביד אחר.....2
- ב. ואם אמר לו טול לי הימנה חפץ פלוני לא ישלחנו ביד אחר שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר.....2
- ג. אמר לשנים תנו גט לאשתי או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו אינהו אין אבל שליה לא.....3
- ד. ומילי לא מימסרן לשליח.....4
- ה. מתנה הרי היא כגט.....5
- ו. אין השואל רשאי להשאיל ואין השוכר רשאי להשכיר.....6
- ז. דגיטא נמי לא כמי שאמר לו אל תגרשה אלא בבית וגירשה בעלייה אל תגרשה אלא בימין וגירשה בשמאל.....8
- ח. דכולי עלמא היכא דנפקה לאפיה ויהבה ליה חפץ והדר שקלה מיניה גיטא כולי עלמא לא פליגי דגיטא גיטא מעליא הוי.....8
- ט. שקול מינה חפץ והדר הב לה גיטא ואזל איהו ויהיב לה גיטא והדר שקל מינה חפץ רבי יוחנן פוסל בו וכ"ש בשלוחו.....9
- י. המביא גט ממדינת הים וחלה עושה שליה בב"ד ומשלחו ואומר לפנייהם בפני נכתב ובפני נחתם ואין שליה אחרון צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא אומר שליה בב"ד אני 10
- יא. שליה דשליח משוי שליה ... בב"ד ... אומר שליה בב"ד אני ... שליה בא"י עושה כמה שלוחין 11
- יב. איתיה לבעל איתנהו לכולהו ליתיה לבעל ליתנהו לכולהו.....12
- יג. גברא דשדר לה גיטא לדביתהו אמר שליה לא ידענא לה אמר ליה זיל יהביה לאבא בר מניומי דאיהו ידע לה ... אתא ולא אשכח לאבא בר מניומי ... והא שליה שלא ניתן לגירושין הוא.....12
- יד. א"ל לשליח לא תיתביה ניהלה עד תלתין יומין אתנים בגו תלתין יומין ... האי נמי אנוס הוא אמר ליה מסור מילך קמי דידן דלבתר תלתין יומין משוינן שליה ויהיב ליה ניהלה ... כיון דלבתר תלתין יומין מצי מגרש כשליח שניתן לגירושין הוא ... באומר נאמנת עלי לומר שלא באתי.....13

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

דף כט.

א. המביא גט בא"י וחלה הרי זה משלחו ביד אחר

השולח גט לאשתו¹ אפילו אמר לו הולך סתם, הרי זה לא ישלחנו ביד אחר², אלא א"כ חלה או נאנס, או שפירש לו הבעל שיוכל למנות שליח ושליח שליח עד כמה שלוחים, וכן אם גילה דעתו שאינו מקפיד³.

ואם פירש לו שלא ישלחנו ביד אחר, לא יוכל לשלחו ביד אחר אפילו חלה או נאנס. ויש מי שחולק ואומר דבהולך סתם יכול לשלחו ע"י אחר אף ע"פ שלא חלה, ורק באומר אתה הולך לא ישלחנו ע"י אחר, אלא א"כ חלה, או שפירש לו שיוכל לעשות שליח⁴.

אמר לשליח כל מה שיעשה ויגמר בגט הנזכר על ידך כאלו אני עשיתי בעצמי יכול למנות שליח אחר בלי אונס⁵.

ב. ואם אמר לו טול לי הימנה חפץ פלוני לא ישלחנו ביד

אחר שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר

¹ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קמא לח

² ומשמע מתום ור"ן דהוא מן התורה וא"כ אפשר דאם עבר השליח ושלח ביד אחר הגט בטל ועיין בס' ישועות יעקב ס"ק י"ז שמפקפק על זה וכתב שבעיניו נראה שהוא רק מדרבנן ואפשר דהגט פסול ג"כ אף בדיעבד אבל לא בטל ואם ניסת לא תצא. ושוב הביא דברי הישי"ש בניטין שכ' ג"כ דהגט פסול ולא בטל ולענין אם ניסת חוכך בדבר להחמיר ע"ש. פ"ת שם מא

³ והא דכתיב ושלח ושלחה ולמדו מזה דשליח עושה שליח ומשמע אפי' בלא אונס י"ל הקרא איירי כשגילה דעתו שאינו מקפיד כ"כ תוס' והר"ן ומזה נשמע אפי' לא התנה בפ"י דיכול לעשות שליח רק גילה דעתו דאינו מקפיד יכול לעשות שליח. ב"ש שם נד

⁴ ועיין ב"ש סה דמשמע שיש להחמיר כדעה הראשונה וצ"ע.

⁵ הר"ם מטראני ח"א סי' קצ"א בבאר היטב שם לד

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

אמר הבעל⁶ לשליח טול ממנה חפץ פלוני ותן לה גט זה, הרי זה לא ישלח הגט ביד אחר⁷ ולא ישלח החפץ ביד אחר, שאין אדם רוצה שיהא פקדונו ביד אחר⁸.

ואסור לשלוח ע"י אחר אפילו אם חלה הראשון⁹, ואפילו אם נתן לו רשות לשלוח ע"י אחר ולא כתב אפילו בלא אונס, אינו יכול לשלוח בלא אונס¹⁰. במה דברים אמורים לכתחלה, אבל בדיעבד ששלח יבואר להלן שיש מצבים ששליחות הגט אינו בטל.

ג. אמר לשנים תנו גט לאשתי או לשלשה כתבו גט ותנו לאשתי הרי אלו יכתבו ויתנו אינהו אין אבל שליח לא

לא יכתבו¹¹ הסופר ולא יחתמו בו העדים עד שיאמר להם הבעל בעצמו לכתוב ולחתום, וגם כשיאמר להם הבעל בעצמו יכתבוהו הם בעצמם, ולא יאמרו לאחרים לכתוב ולחתום, שלא אמר הבעל לכתוב אלא להם ואין להם כח לעשות שלוחים אחרים.

⁶ שו"ע ונו"כ שם נא

⁷ לדעת הרמב"ם דאע"ג דלא הקפיד בפ"י נטילת חפץ מ"מ כיון שזכר נטילת החפץ בשעת שליחות הגט יש לו לגט קצת שייכות בחפץ ויזהר לכתחילה שלא יתן הגט עד נטילת החפץ, אבל התוס' בשם רי"ב"א והרא"ש דעתם שאם לא הקפיד על נטילת החפץ לא הוזכר במשנה ממילא מותר לכתחילה לשלחו ביד אחר כיון דאין תלויו זה בזה וזהו שכתב הטור לדעת הרא"ש באם הקפיד וכו' לפיכך יכול לשלחו ביד אחר פ"י הגט ישלח ביד אחר אפילו לכתחילה ויכול אחר"כ לילך וליקח החפץ כדי שלא יעבור על דעת משלחו בזה אבל אין הגט תלוי בזה אף על גב שהזכירו בשעת נתינת הגט הו"ל שליח לשני דברים כל חד מילתא אחריתא. מ"ז שם לג

⁸ לפ"י דבר שאין קפידא כגון שצוה שתמחול לו זכות שלה קודם נתינות הגט יכול לשלוח ע"י אחר ולא חיישינן שמא ישנה השליח השני וכ"כ תוס' שם אבל לשיטות רש"י חיישינן שמא ישנה השליח השני ואסור לשלוח ע"י שליח אחר אפילו בדבר שאין קפידא. ב"ש שם סה

⁹ דק"ל בחומרת תרי טעמים הנזכרים ואסור לשלוח ע"י אחר אפילו אם חלה הראשון לא מבעיא לפירוש תוס' לא ישלחנו ע"י אחר דהא הוי שינוי אלא אפילו לשיטות הרמ"ה ורש"י נראה דלא ישלחנו ע"י אחר דהא חיישינן שמא ישנה לפ"י אפילו אם נתן לו רשות לשלוח ע"י אחר ולא כתב אפילו בלא אונס א"י לשלוח בלא אונס. ב"ש שם

¹⁰ אף על גב דלעיל בשולח ואומר הולך לי אם נתן לו רשות סתם לשלוח ע"י אחר יכול לשלוח אפילו בלא אונס דשם הטעם משום דדרשינן לישנא יתיר' למה נתן לו רשות לשלוח דהא ע"י אונס רשאי לשלוח בלא רשות אלא ע"כ דנתן לו רשות לשלוח בלא אונס אבל כאן א"י לשלוח אפילו אם יש לו רשות י"ל נתינות רשות הוא אם יהיה לו אונס מיהו בתשובת ריב"ש לא משמע כן. ב"ש שם

¹¹ שו"ע שם קכ ד

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

ואפילו אמר לב"ד תנו גט לאשתי, לא יאמרו לסופר לכתוב ולעדים לחתום, שאין הב"ד עומדים במקומו לעשות סופר ועדים¹², אף על פי שעשאו שלוחים במקומו, וקי"ל שליח עושה שליח אם צוהו המשלח, הני מילי בשנותן דבר מה שיש בו ממש ביד השליח הראשון שיכול אותו השליח לתנו לשליח אחר למנותו במקומו, אבל כאן לא מסר לראשונים שום דבר שיש בו ממש אלא דברים בעלמא ודברים בעלמא לא מימסרין לשליח שיעשה הוא שליח אחר על אותו הענין.

ולא עוד אלא אפילו אמר להם אמרו לסופר שיכתוב ולעדים ויחתמו, לא יכתוב הסופר ולא יחתמו העדים עד שישמעו מפיו, דבדידה תליא רחמנא וכתב, משמע הוא בעצמו או שלוחו ששמעו מפיו דשלוחו של אדם כמותו, ולא שיצוה לאחרים שיעשו שליח, דמילי לא מימסרין לשליח, אפילו פירש להן בפירוש שימנו אותו שליח והם מינהו הגט פסול מגזירת הכתוב, ויש אומרים שהיא ספק מגורשת דמספקי להו במילי כשאומר להם למנות אחרים¹³ אי מימסרו לשליח אם לא.

ד. ומילי לא מימסרין לשליח

אמר לו לחתום¹⁴ הגט אינו יכול למנות אחר במקומו אפילו אם נאנס. שהרי אין שם דבר של ממשות בידו שיעשה בו שליחותו אלא מילי, ומילי לא מימסרין לשליח.

שליח קבלה¹⁵ אינו יכול למנות שליח, ואפילו נאנס, ואפילו נתנה לו האשה רשות למנות שליח אחר במקומו אינו יכול לעשות, שהרי אינו כשליח הולכה שהוא מוסר לו הגט¹⁶, אלא אינו אלא שליחות על מילי בעלמא,

¹² ואין הסופר והעדים במקום הבעל אלא כששמעו הם מפיו אבל בשאר הדברים עושה אדם שליח שלא בפניו ויכולה אשה לומר פלוני שהוא במד"ה אני ממנה אותו להיות שלוח לקבל' גיטי כל זה הוא דעת הרמב"ן וכמה פוסקים. ח"מ שם י"ה

¹³ אבל באומר להם שהם יתנו והם מעצמם אמרו לסופר הגט בטל מן התורה לכ"ע ומיהו גם באומר אמרו יש פוסקים דס"ל דאינו רק פסול מדרבנן והרמב"ם כתב הרי זה גט פסול ומתיישבין בדבר זה הרבה מפני שהוא קרוב להיות גט בטל. ח"מ שם י"ג ב"ש ז

¹⁴ ט"ז שם קמא ס"ק כה כז

¹⁵ שו"ע ונו"כ שם קמא מג

¹⁶ וגם אם האשה עושה שליח להובאה לא הוה מילי כיון דגמר השליחות נעשה ע"פ הבעל שמוסר הגט על פי דבריה. ט"ז שם כז ב"ש נט ונראה דס"ל כהנך פוסקים דפליגי על הרמב"ם וס"ל דאשה אינה יכולה לעשות ש"ה והבעל צריך לעשות ש"ה, ובזה שפיר כתב דלא הוי מילי. ומה שכתב כיון דעיקר שליחות נגמר, פי' דעיקר השליחות לא מתחיל רק בשעה שנותן הבעל ושליח הבעל הוא. אבל להרמב"ם שכתב הר"ן ר"פ האומר [כ"ח ע"א מדפי הרי"ף] בשמו דשליח הובאה הוי ש"ק שלה רק שהוא על תנאי שתגיע לידה, לפ"ז ודאי דהוי מילי. אמנם אחר שקיבל שליח שלה הגט יכול השליח למסור הגט לשליח אחר שיגיע לידה כיון דאינו רק משום קיום התנאי. תורת גיטין [באורים] לו, אולם עיין פ"ת מס' ישועות יעקב ס"ק י"ט וז"ל ואמנם היינו

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

שהרי אין שם דבר של ממשות בידו שיעשה בו שליחותו אלא מילי, ומילי לא ממסרין לשליח. ויש מתירין אם נתנה לו רשות למנות שליח, שהרי הוא במקומה דשלוהו של אדם כמותו, ויוכל לעשות שליח אפילו שלא בפני ב"ד רק בפני שני עדים, שהרי אין צריך לומר כלום בפני ב"ד כמו שליח ההולכה שצריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם בפני ב"ד.

ה. מתנה הרי היא כגט

מתנה¹⁷ הרי היא כגט לענין שאין אדם יכול למסור דברים בעלמא לשליח.

כיצד, אמר לשלשה¹⁸ אמרו לפלוני ופלוני שיכתבו ויחתמו בשטר מתנה ויתנוהו לפלוני אין זה כלום, שלא מסר לראשונים אלא דברים בעלמא ואין כאן קנין לקנות בה המתנה, לפיכך אם אמרו אלו השלשה לעדים שיכתבו ויתנו והם כתבו ונתנו למקבל מתנה לא קנה, וכל שכנ¹⁹ אם אלו השלשה בעצמם חתמו שאינו כלום שהרי לא עשאו שלוחים לזה.

אם אמר לשנים כתבו וחתמו בשטר מתנה, ויתנוהו לפלוני הם בעצמם יכתבו ויתנו, ואינם יכולין לומר לסופר שיכתוב, דמילי לא ממסרי לשליח²⁰. ויש מכשירין באומר אמרו לפלוני ופלוני שיכתבו ויחתמו בשטר מתנה, ויתנוהו לפלוני²¹.

כשעושה שליח שני בשעה שהגט כבר בא לידו מן הבעל אבל מילתא דפשיטא דאם עשתה שליח להובאה ועדיין לא מסר הבעל הגט לידו אין השליח עושה שליח דכ"ז שלא בא הגט לידו חשיב מילי ולפי שחכם אחד פקפק בזה ולדעתי אין ספק דדומה ממש לשליח קבלה כתבתי זאת והדבר פשוט באמת עכ"ל.

¹⁷ שו"ע ונו"כ חו"מ רמד

¹⁸ דאפילו שלשה שהן כב"ד, אפילו הכי אינו מימסר מילי על ידן. סמ"ע שם ב

¹⁹ פירוש, דאז שינו מדברי הנותן שאמר להו שיאמרו לעדים שיחתמו. סמ"ע שם ד

²⁰ ולכאורה נראה דרק אכתיבה וחתימה יש קפידא מדין מילי, אבל לאחר שכתבו וחתמו, יכולים למסור לאחר שיתן לו השטר. פתחי חושן חלק ה פרק טו הערה ס

²¹ בטור מפורש דאף הן ס"ל מתנה כגט, וכן איתא בגמרא, אלא שס"ל דלא לכל ענין, אלא דוקא באמר לעדים שהן יכתבו ויחתמו שאסור לשנות לצוות לאחרים, משום דמילי לא מימסרין לשליח, אבל כשאמר להם אמרו לעדים אחרים, בזה אינו שוה. סמ"ע שם ו. והיינו דאע"ג דמילי לא מימסרי לשליח, היינו היכא דאחד נעשה שליח בדבר אינו יכול למנות שליח אחר במקומו היכא דהו"ל מילי, אבל באומר אמרו כשר. ועיין בטור (סעיף ב') שכתב כן בשם הרמב"ן (גיטין סו, ב ד"ה ואמר) שמחלק בין גט למתנה, דהיינו דגבי גט פסול אפילו אומר אמרו ומשום דבעי לשמה, אבל גבי מתנה מהני אומר אמרו ע"ש. קצות החושן

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

יש אומרים²² שהעושה שליח להוליך מתנה לחבירו, אינו יכול לעשות שליח אחר להוליך המתנה

ו. אין השואל רשאי להשאיל ואין השוכר רשאי להשניר

אין השואל²³ רשאי²⁴ להשאיל החפץ לאחר²⁵, ואפילו ספר תורה שעושה מצוה בהשאלתו, אבל דבר שאי אפשר להבריחו ולכפור בו, כגון בית או

²² בקצה"ח שם ב כתב בן עפ"י דברי המרדכי ב'פ' האיש מקדש שכתב וז"ל, פסק הקדוש מרדו"ש דהעושה שליח לקדש ומסר לו הטבעת לקדש, אפילו איתנים בדרך אינו יכול לעשות שליח אחר משום דמילי ניהו ולא מימסרי לשליח, ואף על גב דגבי נט קי"ל שליח עושה שליח ולא הוי מילי משום מסירת הגט, והכא נמי הא איכא מסירת הטבעת, לא דמי דגבי אשה מתגרשת בעל כרחיה ומיד כשיגיע הגט ליד השליח הרי הוא כאילו מתגרשת, הלכך לא הוי מילי שהרי השליח יכול לגרשה בעל כרחיה דיד השליח כיד הבעל, אבל שליח של קידושין אם לא תאבה האשה אינה מתקדשת הלכך הו"ל מילי עכ"ל, וא"כ ה"ה גבי מתנה, כיון שאינו יכול ליתן מתנה בע"כ של המקבל, הו"ל כטבעת לקדש בו דמיקרי מילי ולא מימסרי לשליח, עיין שם, ובנה"מ שם סק"א הקשה דהא בשליח להולכת מתנה אינו אלא מעשה קוף בעלמא, והא דבעיני שליחות גבי מקבל מתנה אינו אלא כשעשאו שליח למשוך ולהחזיק, אבל בהולכה לחוד, אפילו ע"י מי שאינו בר שליחות יכול להוליך, והקנין אינו חל אלא ע"י המקבל במשיכה או בחזקה, והשליח אינו אלא כקוף בעלמא, עיין שם, ועי' פרק א הערה לג מדברי האבן האזל מ"ש להסביר מחלוקת הקצה"ח והנה"מ.

²³ שו"ע ונו"כ שם שמב א ומשמע בש"ך סימן רצ"א ס"ק מד בשם הנ"י שאפילו לשלוחו אסור למסור ²⁴ ומלשון הפוסקים כאן משמע שעצם השאלה לאחר איסור הוא, ולא רק משום חיוב אחריות, וביותר משמע בן מדברי רש"י (בגיטין דף כט ע"א) שכתב שעובר על דעת המשאל ומקנימו, וכן משמע בסמ"ע (סימן שז סק"ה) שציווי חכמים הוא שלא להשאיל לאחרים. אמנם מדברי הרשב"א שהביא הרמ"א (שם) בענין בתים וספינה משמע שמעיקר הדין מותר להשאיל לאחר, ובערוה"ש תמה על הרמ"א וכתב שיש איסור בהשאלה לאחר. ומתוך דברי הרשב"א היה נלעג"ד שאף הרשב"א לא התיר אלא כשאין ידוע דעת המשאל, דאמרינן כיון שבדעתו לעשות חסד בחפץ זה, מסתמא אינו מקפיד גם אם ישאלו לאחר, פתחי חושן חלק ג פרק ט הערה כד

²⁵ באבני מילואים (סימן כח סק"ג) הביא בשם תרוה"ד שאפילו לא נתן לו רשות להשאיל אינו אסור אלא לכתחלה, אבל בדיעבד אינו נעשה גזול, ולפי"ז אפשר שאינו חייב באונסין כגזול, וכתב האבנ"מ דהיינו כששאלו לזמן מוגבל, אבל שאל סתם, אפילו לדעת הפוסקים דסתם שאלה ל' יום, לא אמרינן בן לגבי אחר, ועי' ש"ך (סימן עב ס"ק קמ). ובפמ"ג (או"ח סימן תרל"ז א"א סק"ד) פשיטא ליה שהוא גזל ביד שני, ולכאורה משמע בן גם מדברי המ"ז (סימן שסו סעיף ג), ולדבריו נראה שחייב גם באונסין כדן גזול.

ובמהנ"א (ה' שאלה סימן ו) מסתפק בעבר והשאיל לאחר אם יכול הבעלים להוציאו מיד השני, דאפשר שלכתחלה אינו רשאי אבל בדיעבד אם השאל זכות שיש לו בחפץ זה וזה השני ואין הבעלים יכול להוציא ממנו, ומצדד לומר שיכול להוציאו, ואף אינו חייב אח"כ להחזירו לראשון לימי השאלה, שמיד כשהשאלו לאחר סילק זכותו, ועי' בדבריו בה' שכירות (סימן ימ, עי' להלן הערה לב), וכן משמע בבאיור הגר"א (סימן קצה ס"ק כג) במ"ש הרמ"א (שם סעיף ד) שאין קונים קנין סודר בכלי שאול, וכתב הגר"א הטעם משום שאין השואל רשאי להשאיל, וכ"ש ליתנו במתנה ע"מ להחזיר, וצ"ע דא"כ מאי ס"ד שאם השכירו לאחר שיהא השכר לשוכר (עי' להלן הערה כו), ובדברי משפ"ט (סימן קכה סק"ב) הקשה מעין זה, ועי' שו"ת רעק"א (מהדו"ג סימן לט).

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדין היומי

מסכת גיטין

ספינה, יש אומרים²⁶ שמותר להשאיל, ויש אומרים²⁷ שהוא הדין שמותר לתת ספר מושאל לאחר ללמוד בו ברשותו.

וכן אין השוכר²⁸ רשאי להשאיל או להשכיר מטלטלין לאחר, ואם השכירו לאחר ביותר ממה שמשלם למשכיר, יש אומרים²⁹ שהריזה למשכיר.

אולם השוכר בית לזמן קצוב³⁰ יכול³¹ להשכירו לאחר עד סוף זמנו, אפילו שלא מדעתו של משכיר, ויש אומרים שאינו יכול להשכיר אם בני ביתו של שני מרובין משל ראשון³², וימינו יש להתיר³³.

ואפילו כשאינו משכיר לאחרים אין השוכר רשאי להכניס אנשים אחרים שידורו עמו³⁴, אלא אם כן הם סמוכים על שלחנו, ואם הכניס אחרים, יש אומרים שצריך להוסיף על דמי השכירות³⁵.

²⁶ רמ"א שם על פי דברי הרשב"א ובמחנ"א (הלכות שכירות סימן יט) כתב דה"ה כלים שדרכן להשאיל ולהשכיר אינו יכול לומר אין רצוני וכו', ובערך ש"י דחה דבריו. ובנה"מ (סימן עב ס"ק יז) משמע שבכל מקום שאינו יכול להבריה לא שייך לומר אין רצוני וכו'. וגם הרמב"ם (בפ"ה דשכירות) כתב שבית וספינה רשאי השוכר להשכיר לאחר, דכיון שהבעלים עמו לא שייך טעמא דאין רצוני וכו', ואילו מדברי הרמ"א בשם הרשב"א משמע שבקרקע וספינה מותר אפילו כשאין הבעלים עמו,

²⁷ שו"ע הרב (ה' שאלה סעיף ד), וגם זה עפ"י דברי הרשב"א הנ"ל שמסתמא דעת המשאל לעשות חסד גם עם זה, וכל שאינו מוציא מרשותו לא שייך הטעם דאין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר, ובשו"ע הרב כתב כן לגבי ספר, וסיים ובלבד שילמוד בו יחידי ולא עם אחר אפילו עם השואל, כי לא השאל אלא לאחד ולא לשנים, ואין לנו לעשות חסד בממונו שלא מדעתו אפילו כל שהו יותר ממה שראינו בעינינו שכבר עשה מדעתו, ע"כ, ויש לעיין בשאר הפצים בכה"ג, שמסברא דחסד נראה שאין לחלק.

²⁸ שו"ע ונו"כ שם שו"ד

²⁹ במחנה אפרים (הלכות שכירות סימן יט) מסתפק בזה,

³⁰ שו"ע ונו"כ שם שמו"א

³¹ וז"ל הרמב"ם (פ"ה מה' שכירות ה"ה), מכאן אני אומר... שלא אמרו חכמים אין השוכר רשאי להשכיר אלא מטלטלין שהרי אומר לו אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר, אבל בקרקע או בספינה שהרי בעלה עמה, אינו אומר כן וכו', ויש מי שהורה שאינו יכול להשכירו לאחר כלל, ויתן שכרו עד סוף זמנו, ולא יראה לי שדין זה אמת, ע"כ. ובהשנות כתב להסביר דעת היש מי שהורה משום שיש ב"א שמחריבים הבית בדירתם.

³² וכתב בנה"מ (סימן שלג סק"ד) שאפילו רוצה להוסיף על שכירותו יכול בעה"ב לסרב, אבל בשו"ת שו"מ (מהדו"ב ח"ד סימן עז) מצדד לומר שאם מוסיף על דמיו יכול להוסיף דירין. ובשו"ת שו"מ (מהדו"ב ח"ד סימן עז) כתב בשם שו"ת מהר"ם מרוטנבורג (סימן רצו) שיכול להשכיר למי שב"ב מרובין באופן שישימום ההיזק שיהא מחמת ריבוי הדירין.

³³ בכסף הקדשים מצדד לומר שלא אמרו אלא בימיהם שהיה מוטל על המשכיר לתקן כל תיקוני הבית והשוכר פטור לגמרי משום שאין דיני שמירה בקרקע, ורוב הקלקולים הם בגדר מתה מחמת מלאכה, ולכן יש קפידא מצד המשכיר בבני בית מרובין שמתקלקל יותר, משא"כ בעת שהמנהג שעל השוכר מוטל להחזיר הבית כמו שהיה, ואף מקובל שכותבין בן בשטרות, אין מקום לקפידא לב"ב מרובין, והו"ל בגדר זה נהנה וזל"ח

³⁴ שו"ע ונו"כ שם קנ"ב

³⁵ נה"מ סימן שסג (סק"ט), לא מיבעיא כשמקבל מהם שכר דודאי שהשכר הוא של משכיר, שהרי אינו רשאי להשכיר באופן זה, אלא אפילו הרשה לאחרים לדור עמו בחנם, כיון שיש קלקול במה שבני ביתו מרובים, וגם טעמא דביתא מיתבא יתיב לא שייך כאן, שהרי אין הבית עומד ריק, וכיון שזה חסר מעט צריך לשלם

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

ז. דגיטא נמי לא כמי שאמר לו אל תגרשה אלא בבית וגירשה בעלייה אל תגרשה אלא בימין וגירשה בשמאל

השליח ששינה³⁶ בשליחותו ממה שאמר לו הוא או היא, אין הגט גט. כיצד, אמר לו תנהו לה במקום פלוני ונתנו לה במקום אחר אף על פי שלא התנה אל תתנהו במקום אחר אינו גט³⁷,

אמר אל תתנהו לה אלא בעלייה ונתנו בבית או איפכא, אל תתנהו לה אלא בימין ונתן לה בשמאל או איפכא, אינו גט. אבל אם אמר שיתן בעליה או באיזה יד מן הסתם קפידא אא"כ שאמר אל תנהו אלא כך וכך³⁸.

אל תגרשנה³⁹ אלא בימינך אינו יכול לשלחו ביד אחר אפילו אם חלה, דהוה ליה כאילו פירש לא יגרשנה אחר אלא אתה בימינך⁴⁰.

ח. דכולי עלמא היכא דנפקה לאפיה ויהבה ליה חפץ והדר

שקלה מיניה גיטא כולי עלמא לא פליגי דגיטא גיטא

מעליא הוי

אמר הבעל⁴¹ לשליח טול ממנה חפץ פלוני ותן לה גט זה, ושלה השליח ביד אחר ונתנה האשה לשליח החפץ תחלה ואחר כך נתן לה את הגט, הרי זה

כל מה שנהנה, עיין שם. וצ"ל שדרך להוסיף על שכירות לפי ריבוי בני הבית. כתב בערך ש"י דה"ה שאין השוכר רשאי להביא תינוקות ללמוד תורה מפני קלקול הבית, ובשו"ת דובב מישרים (ח"א סימן עה) דן בכיוצא בזה, וכתב דאע"ג דבסימן קנו (סעיף ג) מבואר שאין השכנים יכולים לעכב מלבא תשבי"ר לחצר, אפשר דשאני שוכר משכנים שמלכלכים ומקלקלים הבית, והביא משו"ת דברי חיים (ח"ב סימן יח) שבמלמד לא שייך דינא דבר מצרא, מיהו אין ראיה משם, ואפשר דכיון שהשכירו סתם הוי דבר שבלב, אבל דבר הגלוי לכל לא הוי כדברים שבלב, מיהו בתשבי"ר שהוא סגולה לבית שלא יחרב אפשר דשוב הוי כדברים שבלב, ועכ"פ הוי ספיקא דדינא, עיין שם. ועי' בנה"ג (סימן רכה הגה"ט אות נא) במי שהשכיר בית לקהל והתנה שמשכיר הבית להתפלל, ועתה רוצים הקהל להושיב שם ישיבה, שהדין עם הקהל, עיין שם.

³⁶ שו"ע ונו"כ אבהע"ז קמא מה

³⁷ דיש לומר דאין רצונו שיתן לה במקום אחר דשם יעליוזו לכן יש קפידא אפילו לא אמר אל תתנהו אלא במקום פלוני ב"ש שם סב

³⁸ ב"ש שם סב

³⁹ שו"ע ונו"כ שם מו

⁴⁰ דמדלא אמר סתם בימין משמע על ימין דידיה דוקא ולא ימין אחר ואפילו חלה לא מהני בזה כיון דאמר אל תתנו אלא וכו' גרע טפי מאת הולך. מ"ז שם ל

⁴¹ שו"ע ונו"כ שם נא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

מגורשת, דאע"ג שאין רצונו של אדם שיהא פקדונו ביד אחר, שליחות הגט לא בטיל⁴².

ויש אומרים⁴³ שאם שלחו ביד אחר אפילו נתנו לו החפץ תחלה ואחר כך נתן לה הגט, מאחר שלא נתנה החפץ ליד השליח ראשון קודם שתקבל הגט משליח שני אינה מגורשת, שהרי הקפיד הבעל שלא ינתן הגט לידה להתגרש בו עד שיגיע החפץ ליד שליח ראשון, ואין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר דהיינו שליח שני, אלא כיצד יעשה, יטלנו השליח ראשון מידה ויחזור ויתננו לה בתורת גירושין אחר שהגיע לידו החפץ. ויש להחמיר כדעה זו.

דף כט:

ט. שקול מינה חפץ והדר הב לה גיטא ואזל איהו ויהיב לה גיטא והדר שקל מינה חפץ רבי יוחנן פוסל בו זכ"ש בשלוחו

אם נתן לה הגט תחלה ואחר כך נתנה לו החפץ אפילו ליד השליח ראשון אינו גט⁴⁴, דהא הקפיד הבעל שלא ינתן הגט לידה עד שיטלו החפץ ממנה תחלה.

⁴² דעת הרמב"ם במשנה שלא הקפיד שיטול החפץ קודם נתינת הגט לכתחילה ולא ישלחנו ביד אחר אלא שאם עבר ושלחו ביד אחר הוה גט ונמצא דמשנה לא מיירי אלא מלכתחילה והמעם הוא דאע"ג דלא הקפיד בפ"י נטילת חפץ מ"מ כיון שזכר נטילת החפץ בשעת שליחות הגט יש לו לגט קצת שייכות בחפץ ויזהר לכתחילה שלא יתן הגט עד נטילת החפץ אבל אם הקפיד על נטילת החפץ תחילה אז אפילו דיעבד לא הוה גט כדלהלן, אלא דאם נתנה החפץ תחילה אפילו להשליח השני סני בכך ומוזה לא מיירי המשנה. ט"ז שם לג

⁴³ התוס' בשם רי"ב א"א והרא"ש מפרשים המשנה על דיעבד דאפילו בדיעבד פסול אם שלחו ביד אחר דהיינו אפילו נתנה החפץ תחילה ליד השליח השני פסול כיון שלא בא ליד השליח הראשון קודם נתינת הגט אין מועיל מה שנתנה להשני ואם לא הקפיד על נטילת החפץ לא הוזהר במשנה ממילא מותר לכתחילה לשלחו ביד אחר כיון דאין תלוי זה בזה וזהו שכתב הטור לדעת הרא"ש באם הקפיד וכו' לפיכך יכול לשלחו ביד אחר פ"י הגט ישלח ביד אחר אפילו לכתחילה ויכול אח"כ לילך וליקח החפץ כדי שלא יעבור על דעת משלחו בזה אבל אין הגט תלוי בזה אף על גב שהזכירו בשעת נתינת הגט הו"ל שליח לשני דברים כל חד מילתא אחריתא. ט"ז שם לג

⁴⁴ לדעת הרמב"ם אפילו אם אמר סתם טול חפץ ותן לה הגט אמרינן דהוא מקפיד שאל יתן לה הגט עד שתתן החפץ כיון דהזכיר לקיחות החפץ קודם נתינות הגט, אבל אם מזכיר נתינות הגט קודם לקיחות החפץ לא אמרינן דמקפיד שיתן הגט קודם לקיחות החפץ דאין זה סברא שיקפיד בזה מיהו אם אמר תן גט ואחר כך טול החפץ י"ל דהוי קפידא, והרמ"ה ס"ל אם אמר סתם טול החפץ ותן לה הגט ליכא קפידא שיעכב הגט עד אחר נתינות החפץ אלא א"כ שאמר טול החפץ ואח"כ תן הגט אז הוא מקפיד שאל יתן הגט עד שתתן החפץ והרמב"ן ס"ל אפי' אם אמר תן הגט וטול החפץ מ"מ הוא מקפיד שאל יתן הגט עד שיטול החפץ כיון דזכר לקיחות החפץ כמ"ש בח"ה סי' נ"ח. ב"ש שם סו

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

אמר לו תן לה הגט ואחר כך טול ממנה החפץ פלוני לא ישלחנו ביד אחר, שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר.

ואם שלחו ביד אחר הרי זה גט בין שנתנה החפץ תחלה בין שלא נתנה אלא לבסוף, דהא לא תלה הבעל נתינת הגט בנטילת החפץ כיון שאמר ליתנו לה תחלה.

י. המביא גט ממדינת הים וחלה עושה שליח בב"ד ומשלחו ואומר לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם ואין שליח אחרון צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אלא אומר שליח ב"ד אני

אמר הבעל לשליח הולך סתם, או בחלה או בנתן לו הבעל רשות למנות שליח, כשממנה⁴⁵ השליח ראשון שליח שני, אם הוא צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם כגון שהוא בחוץ לארץ, צריך למנותו לכתחילה⁴⁶ בפני ב"ד, שהרי בפני נכתב ובפני נחתם הוא קיום הגט והרי הוא כמו קבלת עדות, וקבלת עדות צריך להיות בפני ב"ד של שלשה, ואם ממנה שליח אחר בפני שנים מצטרפים עם השליח גם כן והרי הם שלושה⁴⁷. ויאמר בפני ב"ד תוך כדי דיבור שליח ב"ד אני⁴⁸, ואין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם שהרי לא נכתב ולא נחתם בפניו.

ואם אינו⁴⁹ צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם שהוא בארץ ישראל או שהוא מקויים, אין צריך למנותו בפני בית דין אבל צריך לכתחילה⁵⁰ למנותו בפני שני עדים, וי"א שצריך מן הדין למנותו בפני שני עדים, שאין דבר שבערוה פחות משנים⁵¹.

⁴⁵ שו"ע ונו"ב שם מ

⁴⁶ כ"כ בלבוש קמב ט שלכתחילה ימנה בפני ב"ד דוקא אולם בב"ש שם יב כתב שיכול לכתחילה למנות בפני שנים והשליח השני מצטרף אליהם

⁴⁷ ב"ש שם נו

⁴⁸ שו"ע ונו"ב קמב ט

⁴⁹ שו"ע ונו"ב קמא שם

⁵⁰ הרא"ש כתב שצריך בפני שעדים ולטעמו אויל דס"ל ש"ה צריך למנותו בפני עדים אבל רמב"ם ס"ל דא"צ עדים כמ"ש בפ"ז דין כ"א והמחבר בסעיף י"א הביא דעת הרא"ש בלשון י"א משמע דס"ל עיקר כהרמב"ם ומ"ש כאן צריך למנותו אלא בפני עדים צ"ל דחושש לחומר' מלצאת כל הדיעות אבל אין לומר מ"ש דצריך למנותו בפני עדים משום דצריך להביא כתב בעדים דעשאו לשליח דלמה לא מהני כתב שליח הראשון גם כתבתי לקמן דהמחבר פוסק כהרמב"ם והרמ"ה דשליח נאמן לומר דהוא שליח אפי' היכא דאין צריך לומר ב"נ וב"נ אלא ע"כ דחושש לחומר' כדעת הרא"ש. ב"ש שם נו

⁵¹ דודאי צריך להוציא השלישות דהיינו הגט שבדיו בפני עדים ולומר ענין שלישותו, דהיינו שניתן בידו לגירושין כמו שמבואר בח"מ סי' נ"ו [סעיף ג'], שאם יבוא הבעל ויערער לא יהי נאמן. משא"כ אם יוציאו מידו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

**יא. שליח דשליח משוי שליח ... בב"ד ... אומר שליח ב"ד
אני ... שליח בא"י עושה כמה שלוחין**

השליח האחר⁵² יכול ג"כ לעשות אחר עד מאה, וכל אחד יאמר בפני ב"ד תוך כדי דיבור שליח ב"ד אני, ואין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם שהרי לא נכתב ולא נחתם בפניו. ואין שליח ב"ד צריך הרשאה כמו שליח ראשון כיון שב"ד שולחו אלים שליחותו בלא הרשאה, מ"מ נוהגין בהרשאה.

ואם לא היו חתומים על ההרשאה רק שנים ואפילו כתבו בלשון עדות, נאמן השליח לומר שהיו שלשה או שהוא היה עמהם, וכן יאמר האחרון כשנותנו לידה שליח ב"ד אני ואין צריך יותר, שכשיאמר כן אנו יודעין בודאי שהשליח הראשון אמר בפני אותו הבית דין בפני נכתב ובפני נחתם, ולא חיישינן לב"ד טועין דב"ד בתר בית דין לא דייקא, אלא א"כ אנו מכירין שאותן שסדרו הגט אינן בקיאינן שאז אפילו כתב בהו חוששין להם.

ואם אינו צריך⁵³ לומר בפני נכתב ובפני נחתם שהוא בארץ ישראל או שהוא מקויים⁵⁴, יכול ג"כ לעשות אחר עד מאה ואין צריך למנותו בפני בית דין אבל צריך למנותו בפני שני עדים.

וימסרנו לאחר שלא בפני עדים וכשיבוא הבעל ויערער לפקדון אפי" שיהי" ת"י האשה שוב לא יהי נאמן השליח הראשון שניתן בידו לגירושין כיון שיצא השלישות מת"י. ואף אם יתן השליח הראשון כתב ידו להשני שעשאו שליח ומידו בא להשני לא יהי נאמנות להכתב יד כמו שאינו נאמן לומר כפה אחר שיצא השלישות מידו דאימר עכשיו שכבר יצא מידו נתן לו הכת"י ואין ע"א נאמן בדבר שבערוה. תורת גיטין [באורים] לה

⁵² שו"ע ונו"כ קמב ט

⁵³ אפילו שלא בפני בית דין אם הוא בארץ ישראל. בפרק כל הגט (שם) אמר רבה שליח בארץ ישראל עושה כמה שלוחים. כלומר ראשון לשני ושני לשלישי וכן לעולם. ופירש רש"י והרי"ף (טו.) ואין צריך בית דין הואיל ואין הראשון צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם האחרון נמי אין צריך לומר שליח בית דין אני. וכתב הר"ן (ריש טו.) ומינה נמי דכל שנתקיים בחותמיו כיון שאין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם אינו צריך בית דין וכן כתב הרמב"ם בפרק ז' (שם). וכתב הרב המגיד שכן הסכים הרשב"א (כט: ד"ה אמרי). וכן כתב הרא"ש בריש גיטין (סי' ה) גבי הא דתניא (ה:): כיצד יעשה ימלנו ממנה ויחזור ויתננו לה וכו' וכן כתב רבינו ירוחם בחלק ג' (דנתיב כד רז:). וכתב הרא"ש בפרק כל הגט (סי' ה) ובלבד שיעשנו בפני עדים דאין דבר שבערוה פחות משנים (גיטין ב:). בית יוסף אבן העזר סימן קמא

⁵⁴ לכאורה אינו מובן מה קמל"ן בזה ומאי רבותא דא"י מחו"ל, ונראה לדעת הרמב"ם [פ"ו ה"ד] דשליחות הולכה א"צ עדים א"כ הוה אמינא דחיישינן לזיוף, דהא המעם דלא בעי קיום מן התורה כתבו התוס' בפרק מי שהי' נשוי (צ"ב ע"ב) דלא חציף לזיוף פן יתוודע הדבר לב"ד והדבר יהי גלוי, והכא כל אחד יתלה הקלקול בשליח האחר ולא יתוודע מי המזויף, בשלמא בחו"ל שצריך למסרו לשליח האחר בב"ד הרי יתוודע ע"י ב"ד אם מסר לו הראשון המזויף ואם לא מסר שני המזויף, משא"כ בא"י ומסר לו בינו לבין עצמו, והיינו רבותא דכמה שלוחים, דהשתא יותר יוכל לתלות הקלקול באחרים וק"ל, ועיין בתשו' נוב"י מהדורא קמא סי' כ"ז דעד מפי עד לא חשוב מילתא דעבידא לאגלווי בעדות אשה. שו"ת אבני נזר חלק אבן העזר סימן שסג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

יב. איתיה לבעל איתנהו לכולהו ליתיה לבעל ליתנהו לכולהו

שליח שעשה שני⁵⁵, ושני שלישי, אם מת הבעל נתבטלו כולם דהא כולם מכוחו קאתו, אבל אם הבעל קיים אף על פי שמת השליח הראשון לא נתבטל שליחות השאר, מאחר שהבעל קיים.

ואם השליח הראשון ביטל את שליחות הבא אחריו⁵⁶ י"א שהרי זה ביטול. וי"א שאינו. ויש שנשאר בכך בספק.

יג. גברא דשדר לה גיטא לדביתהו אמר שליח לא ידענא לה

אמר ליה זיל יהביה לאבא בר מניומי דאיהו ידע לה ...

אתא ולא אשכח לאבא בר מניומי ... והא שליח שלא

ניתן לגירושין הוא

השולח⁵⁷ גט לאשתו ואין השליח מכירה, יתנהו לה על פי שנים⁵⁸ שיעידו⁵⁹ בפניו שזאת היא האשה.

⁵⁵ שו"ע ונו"כ שם קמא מא

⁵⁶ כתב המל"מ פ"ו מה"ג דין י"ו נסתפקתי אם שליח ראשון מבטל שליח שני מי אמרי' נהי דיש לו כח למנות שליח מ"מ כולוהו מכח בעל קאתי ואין לו כח לבטל דומיא דמת שליח ראשון דמתגרשת ע"י שני או דילמא שאני מת מהיכא דביטל בפירוש ולא מצאתי גילוי לדין זה אך ראיתי בתשובת מהרמ"פ בסדר הגט (וגם בד"מ סי' זה העתיק כן) שכ' דמשביעין את השליח שאם יעשה שליח שלא יבטלנו ועדיין צריך אצלי תלמוד עכ"ל. ועיין בס' תורת גיטין שכ' עליו לא ידעתי מקום ספק בזה דהא בסעיף מ"ב מוכח דלא נגמר שליחות הראשון וכיון דהא שעשה השני לשליח דיבור הוא וכשמבטל אתי דיבור ומבטל דיבור כמו בבעל ע"ש. ועיין בס' יד המלך פ"ו מה"ג שהזכיר שם ספיקו של המל"מ הנ"ל ודעתו דשליח ראשון אין יכול לבטל שליח שני משום דתיכף כשבא הגט מיד השליח ראשון ליד שליח שני כלתה שליחותו והיה כלא היה כלל ואין לראשון עוד תורת שליח כלל דהוי כאילו הבעל בעצמו מינה שליח השני לשליח הגט ואיגלאי מלתא למפרע דהשליח הראשון לא היה שום שליח כלל ודבריו צ"ע מ"ש דכלתה שליחותו של הראשון כו' והרי לקמן סעי' מ"ב מוכח דלא כלתה שליחותו וכדברי התו"ג הנ"ל. ושוב מצאתי בס"ז לקמן סעיף מ"ב ס"ק כ"ז כדברי התו"ג הנ"ל ממש. ועיין בספר גט מקושר בס"ג שלישי אות כ"ה הביא שם דברי המ"ז הנ"ל דהשליח הראשון במקום בעל קאי ויכול לבטל השליח השני והוא ז"ל הולק על זה ודעתו דאין יכול לבטל והאריך בזה (גם בתשובת מהרי"מ מבריסק סימן ל"ח כתב הסברא פשוטה נראה דלא מצי לבטל השליח כיון דמכח הבעל קאתי) ומסיים דכן נראה ברור להלכה אך למעשה קשה להכריע בדברים אלו ע"ש. פ"ת שם מב

⁵⁷ שו"ע ונו"כ שם לו

⁵⁸ אף על גב סומא א"י ליתן ע"פ שנים שאני סומא דא"י לראות. ב"ש שם נ

⁵⁹ בעל ת"ה סי' רל"ח הוכח להחמיר בזה דלא סני קרוב או פסול והר"ם מטראני ח"ב סי' קי"ט כתב דבעד א' לא סני אלא צריך שני עדים. וכ"כ הראנ"ח ח"א סי' פ"ט ועיין כנה"ג קס"ד ע"א. באר היטב שם כת. ועיין בתשובת הרב"ז ח"א סימן ל"ו שדעתו להקל בדיעבד אם עבר ונתנו לה בהכרת קרובים ונשים או אפילו לכתחילה היכא דאיכא משום עגונא דהוי שעת הדחק סמכינן אהכרת קרובים ונשים ע"ש ועבה"ט לקמן סי'

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

אמר הבעל לשליח הולך גט זה לאשתי ואמר ליה השליח אינני מכירה או אני מתבייש ליתנו לידה וכדומה, ואמר לו הבעל תנהו לפלוני שהוא מכירה ויתנהו לה, הרי הראשון לא קבל עליו שום שליחות בנתינת גט זה, לפיכך הראשון לא נעשה שליח לגירושין רק להוליך הגט לאותו פלוני, ואותו פלוני הוא השליח לגירושין, ונותנו לה הוא או משלחו ביד אחר אם חלה או נאנס.

ואם נתן לה הראשון או שלוחו את הגט הרי זה ספק מגורשת⁶⁰, שמא דעתו היתה גם כן לשליחות אלא שלא רצה לקבלו בבירור בתורת שליחות, וגם הבעל הא לא אמר לו תנהו לפלוני שיתננו לה, ולא אתה, אלא אמר לו סתם תנהו לפלוני שיתנהו לה, אבל שמא גם דעתו היתה שאם ירצה הוא ליתנו לה יהיה הוא שליח, לפיכך נשאר בספק שליחות והרי זו ספק מגורשת.

יד. א"ל לשליח לא תיתביה ניהלה עד תלתין יומין אתניס בגו

תלתין יומין ... האי נמי אנוס הוא אמר ליה מסור מילך

קמי דידן דלבתר תלתין יומין משוינן שליח ויהיב ליה

ניהלה ... כיון דלבתר תלתין יומין מצי מגרש כשליח

שניתן לגירושין הוא ... באומר נאמנת עלי לומר שלא

באתי

קמ"ב סק"ח וע' בס' גט מקושר בס"ג שלישי אות כ"ח מזה. ועיין בתשובת שב יעקב סימן ל"ה במעשה שהשליח לא היה מכירה ושני עדים הגידו לפני הרב בתורת עדות שיודעים ומכירים שזאת האשה היא אשת פב"פ כו' אך הרב היה אז ביחודי ונסתפק אי מהני דאף שהמנהג שם שהרב מקבל העדות ביחודי אבל ודאי לענין איסורא לא מהני במקום דצריך מן הדין שני עדים כשרים ולכן רצה הרב אח"כ לקבל אותן העדות במוטב תלתא אך כבר הלכו להם העדים ולא נמצא רק עד א' וקיבל את העד הלז במוטב תלתא והיה בדבר מקום עיגון להמתין אולי ימצא עוד א'. ומסיק שם להקל דיש לסמוך על תשובת הרשד"ם סי' פ"ב שהוכיח מדברי תה"ד דאף דקרוב או אשה לא מהני גבי שליח מ"מ ע"א כשר מהני אפילו גבי שליח וא"כ בנ"ד הרי נתקבל עד א' במוטב תלתא כדת וכדין ועוד דבתשובת דרכי נועם מבואר דמן הדין אפי' גבי שליח הוה מהני אפילו אשה אחת או קרוב משום דהוי רק גילוי מלתא שא"צ עדות גמורה רק הטעם דצריך עדות גמורה משום גזיר' שמא ימעהו. פ"ת שם לט

⁶⁰ ואינו דומה לשולח ביד כותי ולא חשבינן נמי זה למעשה קוף ובפרט דבכותי מכשיר אף לכתחלה ולא חיישינן שמא הכותי ישלחנו ע"י כותי אחר להשליח דשאני התם דזה ממנה עיקר השליחות בכתב כמבואר סעיף י"ד ולכן לא הוה הכותי אלא מעשה קוף ומה לי קוף זה או אחר משא"כ הכא דשליח גמור הוא שעל פיו יהא נעשה השני ש"ה אך מפני דשליח שלא ניתן לגירושין הוא אין כחו כבח הבעל ובשינוי כל דהו בטל השליחות ולכן אפי' נאנס אין יכול לשלחו ביד אחר אבל ודאי תורת שליחות עליו ולכן מועיל אמירתו בפ"ג כו' ע"ש

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

הנותן גט⁶¹ לשליח ואמר לו אל תתנהו לה עד שלשים יום, הרי זה לא יתנהו לה תוך שלשים יום שעדיין לא התחיל שליחותו.

ואם חלה או נאנס⁶² תוך שלשים יום, שיודע שלא יוכל ליתנו לה אחר שלשים, יכול לעשות שליח שיתנהו לה לאחר שלשים יום אף על פי שאינו עכשיו שליח לגירושין, הואיל ולאחר שלשים יום יהיה שליח לגירושין הרי השליח השני כמותו⁶³, ויש מי שאומר שלא ימסור השליח הראשון הגט לשליח שני תוך שלשים יום, דשמא לא ידקדק השני בשליחותו ויתנהו לה קודם לבן⁶⁴, אלא ימסור השליח הראשון שליחותו לב"ד והם לא יעשו לשני שליח עד לאחר ל' יום.

ובלבד שיאמר הבעל שתהא היא נאמנת עלי שלא פייסתי אותה תוך שלשים יום אם היא נשואה, שכל מי שנותן גט לאחר זמן ואפילו הבעל עצמו שמתנה שלא תהא מגורשת עד זמן פלוני⁶⁵, אינו גט אם אינה מאמינה, שחוששים אנו שמא יאמר אח"כ נתייחדתי עמה תוך שלשים יום ובעלתיה והוי גט ישן ובטל לפיכך צריך להאמינה עליו.

ודוקא בנשואה היישינן לזה ולא בארוסה, שאין לבו גם בה ואינו נאמן לומר נתייחדתי עמה.

⁶¹ שו"ע ונו"כ שם לו

⁶² ואם יש בידו הרשאה דיכול לעשות שליח אף על גב דלא כתב דיכול לעשות בלא אונס דרשינן לישנא יתירא דרשות בידו לעשות שליח בלא אונס דהא באונס יכול לעשות שליח אחר בלא רשות שלו ול"ל הרשות אלא ע"כ דנתן לו רשות לעשות שליח אפי' בלא אונס ב"י וד"מ. ב"ש שם נא

⁶³ כ"י המ"ל פ"ו מה"ג ד"ה ודע והכא לא שייך לומר הואיל ואיהו השליח לא מצי מיעבד השתא לא יהא יוכל למנות שליח במקומו אף לאחר זה משום דכולהו מכח בעל קאתי ואפי' מת שליח ראשון שליחות השני קיים והשליח ראשון אינו אלא כמתרוקן להשני כח הבעל שהיה לו ולכך שפיר איכא למימר דאיהו מצי עביד השתא דהיינו הבעל יוכל לגרש השתא עכ"ל. בית מאיר שם

⁶⁴ ב"ש נג

⁶⁵ ב"ש שם נב

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>